

1/1221
23821-56957

**T.C.
CUMHURBAŞKANLIĞI**

SAYI : B.01.0.KKB.01-18/A-6-2006-463

23 / 06 / 2006

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ: 09.06.2006 günlü, A.01.0.GNS.0.10.00.02-20467/51661 sayılı yazınız.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulu'nca 08.06.2006 gününde kabul edilen 5518 sayılı "Bazı Kamu Alacaklarının Tahsil ve Terkinine İlişkin Kanun" incelenmiştir.

1-Yasa'nın 1. maddesiyle 08.04.1929 günlü, 1416 sayılı "Ecnebi Memleketlere Gönderilecek Talebe Hakkında Kanun"a eklenen geçici 1. maddenin ikinci fıkrasında,

"Bunlardan borçlarını mecburi hizmet yaparak ödemek isteyenler, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç ay içerisinde Milli Eğitim Bakanlığına müracaat etmeleri halinde, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 48 inci maddesinde belirtilen genel şartları taşımaları kaydıyla, müracaat tarihinden itibaren üç ay içerisinde atamaları yapılır ve atandıkları kurumlarında, yurt içinde veya yurt dışında görmüş oldukları öğrenim sürelerine ilişkin olarak genel hükümler çerçevesinde belirlenen mecburi hizmet yükümlülüklerini yerine getirirler ve ilgililer adına öğrenimleri nedeniyle çıkarılmış olan her türlü borç tutarlarının takibinden vazgeçilerek tahsilat işlemine son verilir. Bunların daha önce ödemiş oldukları tutarların bulunması halinde, bu meblağa isabet eden süreler faiz borcu dikkate alınmaksızın ilgililerin mecburi hizmet sürelerinden indirilir."

düzenlemesine yer verilmiştir.

Yasa'nın 1. maddesiyle 1416 sayılı Yasa'ya eklenen geçici 1. maddenin birinci fıkrasında, zorunlu hizmet karşılığı yurt dışına gönderilenlerden, bu maddenin yürürlüğe girdiği günden önce,

- Eğitimin herhangi bir aşamasında öğrencilikle ilişkileri kesilenlerin,
- Öğrenim sürelerinin bitiminde zorunlu hizmetlerini tamamlamak üzere göreve başlamayanların,
- Göreve başlayıp da yükümlü bulunduğu zorunlu hizmet süresini bitirmeden görevden ayrılanların,
- Göreve başladıktan sonra zorunlu hizmet süresi içinde kadrolarıyla ilişkisi kesilenlerin,

zorunlu hizmet süreleriyle ilgili borçları yeniden yapılandırılmakta ve bu borçlar için ödeme kolaylığı getirilmektedir.

Geçici 1. maddenin ikinci fıkrasında ise, birinci fıkra kapsamına girenlerden borçlarını zorunlu hizmet yaparak ödemek isteyenlerin, kamu görevlerine atanmalarına olanak sağlanmaktadır. Bunun için maddede öngörülen koşul, üç ay içinde Milli Eğitim Bakanlığı'na başvurmak ve 657 sayılı Devlet Memurları Yasası'nın 48. maddesinde yazılı genel koşulları taşımaktır.

Devlet memurluğuna alınma ile ilgili düzenlemelere 657 sayılı Yasa'nın 46-53. maddelerinde yer verilmiş; bu arada, 50. maddesinde, kamu hizmet ve görevlerine Devlet memuru olarak atanacakların açılacak sınava girmeleri ve sınavı kazanmalarının zorunlu olduğu belirtilmiştir.

Öte yandan, aynı Yasa'nın,

- "Memurluktan çekilenlerin yeniden atanmaları" başlıklı 92. maddesinde,

"İki defadan fazla olmamak üzere memurluktan kendi istekleriyle çekilenlerden veya bu Kanun hükümlerine göre çekilmiş sayılanlardan tekrar memurluğa dönmek isteyenler, ayrıldıkları sınıfta boş kadro bulunmak ve bu sınıfın niteliklerini taşımak şartıyla ayrıldıkları tarihte almakta oldukları aylık derecesine eşit bir derecenin aynı kademesine veya 71 inci madde hükümlerine uyulmak suretiyle diğer bir sınıfta eşit derecedeki kadrolara atanabilirler.

657 sayılı Kanuna tabi olmayan personelden kendi istekleri ile görevinden çekilmiş olanlar, boş kadro bulunmak ve gireceği sınıfın niteliklerini taşımak kaydı ile bu Kanuna tabi kurumlardaki memuriyetlere atanabilirler...",

- “Çekilen ve çekilmiş sayılanların yeniden atanmaları” başlıklı 97. maddesinde de,

“Memurlardan mali ve cezai sorumlulukları saklı kalmak üzere;

A) 94 üncü maddenin 2 nci ve 3 üncü fıkrasına uygun olarak memuriyetten çekilenler altı ay geçmeden,

B) Bu Kanuna göre çekilmiş sayılanlar ile 94 üncü maddenin 2 nci fıkrasına uymadan görevlerinden ayrılanlar bir yıl geçmeden,

C) 95 inci maddede yazılı zorunluluklara uymayanlar 3 yıl geçmeden,

D) 96 ncı maddeye aykırı hareket edenler hiçbir surette,

Devlet memurluğuna alınmazlar.”

kurallarına yer verilerek, memurluktan çekilen ve çekilmiş sayılanların yeniden memurluğa atanmaları konusunda kimi kısıtlamalar getirilmiş; ayrıca, yönetime de kamu yararı ve hizmet gerekleriyle sınırlı olarak takdir yetkisi tanınmıştır.

Oysa, 5518 sayılı Yasa ile eklenen geçici 1. maddenin ikinci fıkrasında, yukarıda da belirtildiği gibi, madde kapsamında bulunanlara, sınav koşuluna ve herhangi bir sınırlayıcı süreye bağlı olmadan Devlet memurluğuna atanabilme olanağı getirilmektedir.

Anayasa’nın,

- 2. maddesinde, Türkiye Cumhuriyeti’nin bir hukuk devleti olduğu,

- 10. maddesinde, herkesin, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasal düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri nedenlerle ayırım gözetilmeksizin yasa önünde eşit olduğu; hiçbir kişiye, aileye, zümreye ya da sınıfa ayrıcalık tanınamayacağı; Devlet organları ve yönetimin tüm işlemlerinde yasa önünde eşitlik ilkesine uygun olarak davranmak zorunda bulundukları,

- 70. maddesinde, her Türk’ün kamu hizmetine girme hakkına sahip olduğu; hizmete alınmada görevin gerektirdiği niteliklerden başka hiçbir ayırım gözetilemeyeceği,

belirtilmiştir.

Hukuk devleti, insan haklarına dayanan, hak ve özgürlükleri koruyup güçlendiren, eylem ve işlemleri hukuka uygun olan, her alanda adaletli bir hukuk düzeni kurup bunu geliştirerek sürdüren, Anayasa'ya aykırı tutum ve durumlardan kaçınan, hukuku tüm devlet organlarına egemen kılan, Anayasa ve hukukun üstün kurallarıyla kendini bağlı sayan, yargı denetimine açık, yasaların üstünde yasa koyucunun bozamayacağı temel hukuk ilkeleri ve Anayasa'nın bulunduğu bilincinde olan devlettir.

Yasa önünde eşitlik, hukuksal durumları aynı olanlar için söz konusudur. Eşitlik ilkesi ile eylemli değil, hukuksal eşitlik öngörülmektedir.

Eşitlik ilkesinin amacı, aynı durumda bulunan kişilerin yasalarca aynı işleme bağlı tutulmalarını sağlamak ve kişilere yasa karşısında ayırım yapılmasını ve ayrıcalık tanınmasını önlemektir.

Bu ilkeyle, aynı durumda bulunan kişi ve topluluklara ayrı kurallar uygulanarak yasa karşısında eşitliğin zedelenmesi önlenmiştir.

Durum ve konumlarındaki özellikler, kimi kişiler ya da topluluklar için değişik kuralları gerektirebilir. Aynı hukuksal durumlar aynı, ayrı hukuksal durumlar ayrı kurallara bağlı tutulursa Anayasa'da öngörülen eşitlik ilkesi zedelenmiş olmaz. Ancak, nitelikleri ve durumları özdeş olanlar için değişik kurallar konulamaz.

Kamu hizmetine alınmada, görevin gerektirdiği niteliklerden başka ayırım gözetilememesi de anayasal gerekliliktir.

Hukuk devleti ve eşitlik ilkeleri, aynı durumda olanların, hangi nedenle olursa olsun Devlet memurluğuna girişte farklı statüye bağlı tutulmalarına olanak vermemektedir.

Oysa, geçici 1. maddenin ikinci fıkrasında, birinci fıkra kapsamına girip de borçlarını zorunlu hizmet yaparak ödemek isteyenlere, Devlet memurluğuna girmek isteyen diğer yurttaşlara kıyasla, sınav koşulu ve sınırlayıcı süre yönünden ayrıcalık tanınmaktadır.

Bu nedenle, söz konusu kural hukuk devleti ve eşitlik ilkeleriyle, kamu yararı ve hizmetin gerekleriyle bağdaşmamakta ve Anayasa'nın 2, 10 ve 70. maddelerine uygun düşmemektedir.

1416 sayılı Yasa uyarınca öğrenciler zorunlu hizmet karşılığı yurt dışına eğitim için gönderilmekte, bunlardan başarılı olarak dönenler zorunlu hizmetlerini yapmak üzere bir göreve atanmaktadırlar.

5518 sayılı Yasa ile eklenen geçici 1. maddenin birinci fıkrasındaki kural ise, ya eğitimi tamamlayamayanlar ya da zorunlu hizmet yükümlülüğünü yerine getirmeyenlerle ilgilidir.

Maddenin birinci fıkrasında, bu gibi kimselerin Devlet'e olan borçları yeniden yapılandırıldıktan sonra, ikinci fıkrasında, bu borçları ödeyebilmek için kendilerine yeni bir zorunlu hizmet olanağı sunulmaktadır. Yeniden yapılandırılan borcu, zorunlu hizmet yaparak ödemek isteyenlerin borçları, zorunlu hizmet süresi dolduktan sonra silinmektedir.

Geçici 1. maddenin ikinci fıkrasıyla tanınan borcu zorunlu hizmetle ödeme olanağı 1416 sayılı Yasa ile öngörülen zorunlu hizmetten farklıdır. 1416 sayılı Yasa'ya göre eğitim için yurt dışına gidip başarılı olan herkes öncelikle zorunlu hizmet yapmakla yükümlüdür. Ancak, zorunlu hizmet yükümlülüğünü yerine getirmeyenler Devlet'e borçlandırılmaktadır.

Oysa, 5518 sayılı Yasa ile getirilen geçici 1. maddede, Yasa'ya göre borçlandırılanların bu borcu ödeme yöntemi ya da seçeneği olarak zorunlu hizmet yapma olanağı getirilmiştir.

Bu nedenle, Devlet memurluğuna girmek isteyen kişi ile 5518 sayılı Yasa kapsamında borcunu ödemek için Devlet memurluğuna girme seçeneğini yeğleyen kişi arasında fark yoktur. Başka bir deyişle, geçici 1. madde ile yaratılan farklılık haklı bir nedene dayanmamaktadır. Her iki kesime de Devlet memurluğuna girmede aynı yasal koşulların uygulanması eşitlik ilkesinin gereğidir.

2- Yasa'nın 2. maddesiyle, 04.11.1981 günlü, 2547 sayılı Yükseköğretim Yasası'na eklenen geçici 53. maddenin,

- Birinci fıkrasında,

“.... Yükseköğretim Kurulunca atanması uygun görülmeyenler altmış gün içerisinde yargı yoluna başvurabilirler. Yükseköğretim Kuruluna başvurmayanlar ile Yükseköğretim Kurulunca atanması uygun görülmeyenlerden, yargı yoluna müracaat etmeyenler ve yargı kararı ile öğretim elemanı olarak atanmaları uygun görülmeyenler ise bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içerisinde Devlet Personel Başkanlığına müracaat ederler. Bunlar, personel ihtiyacı dikkate alınarak anılan Başkanlıkça belirlenecek kamu kurum ve kuruluşlarının boş memur kadrolarına sınav şartı aranmaksızın ve açıktan atamaya ilişkin sınırlamalara tâbi tutulmaksızın altı ay içinde atanırlar.”,

- İkinci fıkrasında,

“Ancak bunlardan yüksek lisans eğitimini başarıyla tamamlayamamış olanlar, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç ay içerisinde Devlet Personel Başkanlığına müracaat etmeleri halinde, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 48 inci maddesinde belirtilen genel şartları taşımaları kaydıyla müracaat tarihinden itibaren üç ay içerisinde, personel ihtiyacı dikkate alınarak anılan Başkanlıkça belirlenecek kamu kurum ve kuruluşlarının boş memur kadrolarına sınav şartı aranmaksızın ve açıktan atamaya ilişkin sınırlamalara tâbi tutulmaksızın atanırlar. Bunlardan halihazırda Devlet memuru statüsünde çalışanların ise çalıştıkları kurumlarda mecburi hizmetlerini yapmalarına müsaade edilir.”,

düzenlemelerine yer verilmiştir.

2547 sayılı Yasa'nın 33 ve 35. maddelerinde, öğretim elemanı olarak yetiştirilmek üzere araştırma görevlilerinin yurt dışı ve yurt içindeki diğer üniversitelere zorunlu hizmet karşılığında gönderilmelerine ilişkin kurallar bulunmaktadır.

5518 sayılı Yasa ile getirilen geçici 53. maddenin birinci fıkrasında, 33. maddeye göre lisansüstü eğitim-öğretim amacıyla yurt dışına gönderilenler ile 35. maddeye göre yurt içinde başka bir üniversiteye lisansüstü eğitim-öğretim amacıyla gönderilenlerden,

- Lisansüstü eğitim-öğretim amacıyla yurt dışında kalmaları gereken süre içinde öğrenimlerini tamamlayamamaları nedeniyle kadroları ile ilişkileri kesilenlerin ya da ilişkisi kesilmeyip öğrenimlerini sürdürenlerin ve başka bir kamu kurumuna naklen atananların,

- Eğitimin herhangi bir aşamasında, her ne nedenle olursa olsun Türkiye'ye çağrılmış olanların,

- Lisansüstü eğitim-öğretim amacıyla yurt içindeki başka bir üniversitede kalmaları gereken süre içinde öğrenimlerini tamamlayamamaları nedeniyle kadroları ile ilişkileri kesilenlerin,

- Eğitimlerinin herhangi bir aşamasında istifa etmiş olmaları nedeniyle kadrolarıyla ilişkileri kesilenlerin, sürelerinin bitiminde zorunlu hizmetlerini tamamlamak üzere görevlerine başlamayıp çekilmiş sayılanlar ile görevlerine başlayıp da yükümlü bulundukları zorunlu hizmeti bitirmeden görevlerinden ayrılanların,

- Herhangi bir üniversitede görev yaparken yeniden atanmayarak üniversite ile ilişkisi kesilenlerin,

en az yüksek lisans (master) eğitimini “başarıyla tamamlamış olmaları”, bu maddenin yürürlüğe girdiği günden başlayarak üç ay içinde Yükseköğretim Kurulu’na başvurmaları, 657 sayılı Yasa’nın 48. maddesinde öngörülen genel koşulları taşımaları ve atanmalarının Yükseköğretim Kurulu’nca uygun bulunması durumunda, Kurul’un belirleyeceği yükseköğretim kurumlarındaki durumlarına uygun öğretim elemanı kadrolarına atanmalarına olanak sağlanmaktadır.

Ayrıca, geçici 53 maddenin birinci ve ikinci fıkralarında, kapsama girenlerden Yükseköğretim Kurulu’na başvurmayanlar, Kurul’ca atanması uygun görülmeyenlerden yargı yoluna başvurmayanlar ya da yargı kararı ile öğretim elemanı olarak atanmaları uygun görülmeyenlerin bir yıl içinde; yüksek lisans eğitimini başarıyla tamamlayamamış olanların ise üç ay içinde Devlet Personel Başkanlığı’na başvurmaları ve 657 sayılı Yasa’nın 48. maddesinde öngörülen genel koşulları taşımaları durumunda, kamu kurum ve kuruluşlarının boş memur kadrolarına, sınav koşulu aranmaksızın ve açıktan atamaya ilişkin sınırlamalara bağlı olmaksızın atanacakları belirtilmektedir.

Lisansüstü eğitimlerini tamamlamalarına karşın herhangi bir nedenle öğretim elemanı olarak çalışmaları uygun görülmeyenler ile lisansüstü eğitimlerini tamamlayamamaları nedeniyle yeniden öğretim elemanı olarak atanmalarına yasal olanak bulunmayan kişilerin, yükseköğretim kurumları dışındaki diğer kurumların Devlet memurluğu kadrolarına atanma yönünden durumları, herhangi bir yükseköğrenimi bitirerek Devlet memurluğuna atanmayı bekleyen kişilerden farklı değildir.

Buna karşın, sözkonusu kişilerin istemleri üzerine doğrudan, sınavsız ve kimi sınırlamalara bağlı olmaksızın Devlet memurluğuna atanmalarına olanak sağlayan kurallar, haklı bir nedene dayanmayan ayrıcalık sonucunu doğuracağından, Anayasa’nın 2. ve 10. maddelerine aykırı düşmektedir.

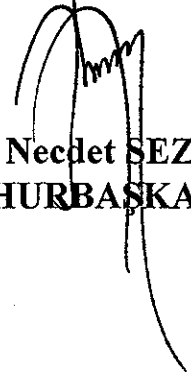
Öte yandan, geçici 53. maddenin birinci fıkrasında, Yükseköğretim Kurulu’nca öğretim elemanı kadrosuna ataması uygun görülmeyenlerden açtıkları dava reddedilenlere de Devlet memuru olma olanağı tanınmaktadır.

Oysa, kişinin öğretim elemanı olamayacağına ilişkin yargı kararı bir gerekçeye dayanacağına göre, o gerekçenin aynı kişinin Devlet memuru olmasını engelleyebileceği gözden uzak tutulmaktadır. Başka bir anlatımla, sözkonusu kural, dolaylı yoldan yargı kararının sonuçsuz kalmasına da neden olabilecektir.

Bu nedenle, geçici 53. maddenin birinci fıkrasının sözü edilen kuralı, Anayasa’nın yargı kararlarının bağlayıcılığını öngören 138. maddesiyle de bağdaşmamaktadır.

Sonuç olarak, 5518 sayılı Yasa ile 1416 ve 2547 sayılı yasalara eklenen sırasıyla geçici 1 ve geçici 53. madde kapsamına girenlere, başarı durumları, görevlerine ya da eğitimlerine son verilme nedenleri, önceki dönemde Devlet'e olan zorunlu hizmet borçlarını yerine getirmekteki isteksizlikleri, benzer durumda olan ve iş arayan yetişmiş ve hiçbir olumsuzluğu saptanmamış işsizler gözetilmeden, Devlet memuriyetine atanmada ayrıcalık tanınması, hukuk devletinde bulunması gereken adalet anlayışıyla, eşitlik ilkesiyle, kamu yararı ve hizmetin gerekleriyle bağdaşmamakta ve Anayasa'nın 2, 10 ve 70. maddelerine aykırılık içermektedir.

Yayımlanması yukarıda açıklanan gerekçelerle uygun görülmeyen 5518 sayılı "Bazı Kamu Alacaklarının Tahsil ve Terkinine İlişkin Kanun", 1 ve 2.maddelerinin Türkiye Büyük Millet Meclisi'nce bir kez daha görüşülmesi için, Anayasa'nın değişik 89 ve 104. maddeleri uyarınca ilişkide geri gönderilmiştir.

Ahmet Necdet SEZER
CUMHURBAŞKANI

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

KANUN

BAZI KAMU ALACAKLARININ TAHSİL VE TERKİNİNE

İLİŞKİN KANUN

Kanun No. 5518

Kabul Tarihi : 8/6/2006

MADDE 1- 8/4/1929 tarihli ve 1416 sayılı Ecnebi Memleketlere Gönderilecek Talebe Hakkında Kanuna aşağıdaki geçici maddeler eklenmiştir.

"GEÇİCİ MADDE 1- Bu Kanun uyarınca mecburi hizmet karşılığı yurt dışına gönderilenlerden, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce, eğitimin herhangi bir aşamasında öğrencilikle ilişkileri kesilenler, öğrenim sürelerinin bitiminde mecburi hizmetlerini tamamlamak üzere görevlerine başlamayanlar, görevlerine başlayıp da yükümlü bulundukları mecburi hizmetini bitirmeden görevlerinden ayrılanlar ile göreve başladıktan sonra mecburi hizmetle yükümlü bulundukları süre içerisinde kadrolarıyla ilişkisi kesilenlerden haklarında borç takibi işlemi devam edenler, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç ay içerisinde başvurmaları halinde, kendilerine döviz olarak yapılmış olan her türlü masraflar için, imzaladıkları yüklenme senedi ile muteber imzalı müteselsil kefalet senedi hükümleri dikkate alınmaksızın ve ilgililere ödeme yapma sonucunu doğurmaksızın, 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun ek 34 üncü maddesinin ikinci fıkrası hükümlerine göre bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önceki süreler için faiz uygulanmaksızın hesaplanacak tutarlarla yükümlü tutulurlar. Ancak, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun ek 34 üncü maddesinin yürürlüğe girdiği tarihten önce yüklenme senedi ile muteber imzalı müteselsil kefalet senedi alınanların döviz borçları, ilgili adına fiilen ödemenin yapıldığı tarihteki T.C. Merkez Bankasına tespit ve ilân edilen efektif satış kuru üzerinden Türk Lirasına çevrilerek bunlar adına Türk Lirası olarak yapılan harcama tutarına eklenir. Bu şekilde hesaplanacak borç, sarf tarihinden bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar geçen süre için 1/1/2006 tarihinden geçerli olmak üzere tespit ve ilân edilen kanunî faiz işletilerek hesaplanır. Bu şekilde hesaplanacak borç miktarından ilgilinin bu zamana kadar yaptığı tüm ödemeler mahsup edilir; fazla ödenen tutar var ise ilgililere geri ödeme zorunluluğu doğurmaz. Kalan borç var ise ilgilinin durumu ve ödettirilecek meblağ dikkate alınarak azamî beş yıla kadar taksitlendirilebilir.

Bunlardan borçlarını mecburi hizmet yaparak ödemek isteyenler, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç ay içerisinde Milli Eğitim Bakanlığına müracaat etmeleri halinde, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 48 inci maddesinde belirtilen genel şartları taşımaları kaydıyla, müracaat tarihinden itibaren üç ay içerisinde atamaları yapılır ve atandıkları kurumlarında, yurt içinde veya yurt dışında görmüş oldukları öğrenim sürelerine ilişkin olarak genel hükümler çerçevesinde belirlenen mecburi hizmet yükümlülüklerini yerine getirirler ve ilgililer adına öğrenimleri nedeniyle çıkarılmış olan her türlü borç tutarlarının takibinden vazgeçilerek tahsilat işlemine son verilir. Bunların daha önce ödemiş oldukları tutarların bulunması halinde, bu meblağa isabet eden süreler faiz borcu dikkate alınmaksızın ilgililerin mecburi hizmet sürelerinden indirilir.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

KANUN

-2-

Bu Kanun kapsamında yurt dışına gönderilen öğrenciler, yurt dışında resmî öğrenci olarak geçirmiş oldukları öğrenim sürelerinin 18 yaşının tamamlanmasından sonraki döneme ait olan kısmını, halen tâbi oldukları sosyal güvenlik kurumuna bu maddenin yürürlük tarihinden itibaren üç ay içinde müracaat etmeleri ve müracaat tarihi itibarıyla bulundukları görev ile derece ve kademe ya da basamak ya da prime esas kazanç tutarı üzerinden bu süreye ilişkin olarak hesaplanacak prim, kesenek, kurum karşılığı gibi toplam yükümlülük tutarını müracaatın kabul tarihinden itibaren oniki ayda eşit taksitler halinde ödemek suretiyle borçlanabilirler. Taksit ödeme dönemi sonunda borcunun tamamını ödemiş olduğu tespit olunanların borçlanmış oldukları bu süreler, emekliliğe tâbi toplam hizmet süresinin hesabında ve sigortalılık ya da iştirakçiliğin başlangıç tarihinin tespitinde dikkate alınır. Aylık taksitlerini zamanında ödemeyenlerin önceki aylara ilişkin olarak ödemiş oldukları tutarlar, süresi geçen son taksit tarihinden itibaren otuz gün içinde ilgililere iade olunur. Başvuru tarihi itibarıyla herhangi bir sosyal güvenlik kurumuna tâbi olmayanlardan, daha önce herhangi bir sosyal güvenlik kurumuna tâbi çalışması olanlar en son tâbi oldukları sosyal güvenlik kurumuna, daha önce herhangi bir sosyal güvenlik kurumuna tâbi çalışması olmayanlar ise Sosyal Güvenlik Kurumuna (Bağ-Kur Genel Müdürlüğüne) müracaatta bulunurlar ve bunların borçlanacakları süreye ilişkin olarak ödeyecekleri toplam tutar, 8/5/1985 tarihli ve 3201 sayılı Yurt Dışında Bulunan Türk Vatandaşlarının Yurt Dışında Geçen Sürelerinin Sosyal Güvenlikleri Bakımından Değerlendirilmesi Hakkında Kanunun 4 üncü maddesi uyarınca Bakanlar Kurulu tarafından belirlenen günlük tutar esas alınarak tespit olunur.”

"GEÇİCİ MADDE 2- Bu Kanun uyarınca mecburi hizmet karşılığı yurt dışına gönderilenlerden, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce, borcunun tamamını ödemedi veya mecburi hizmetini tamamlamadan vefat edenlerin borç yükümlülükleri ortadan kalkar. Buna bağlı olarak, borçlunun kendisi, mirasçıları ve kefilleri hakkındaki her türlü borç yükümlülükleri ortadan kaldırılır ve her türlü borç takibi işlemlerine son verilir."

MADDE 2- 4/11/1981 tarihli ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununa aşağıdaki geçici maddeler eklenmiştir.

"GEÇİCİ MADDE 52- Kısmî statüde görev yapanlara 15/3/2004 tarihinden önceki dönem için ödenmiş olan makam ve görev tazminatları geri alınmaz; ödendiği halde herhangi bir nedenle geri alınanlara geri alınan tutar iade edilir. Bunlara, 15/1/2003 ile 14/3/2004 tarihleri arasındaki dönem için ödenmeyen makam ve görev tazminatları, müstahak olunan tarihteki miktarlar üzerinden ödenir."

"GEÇİCİ MADDE 53- 33 üncü maddeye göre lisansüstü eğitim-öğretim amacıyla yurt dışına gönderilenler ile 35 inci maddeye göre yurt içinde başka bir üniversiteye lisansüstü eğitim-öğretim amacıyla gönderilenlerden veya üniversitelerinde görev yapanlardan bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihe kadar;

a) Lisansüstü eğitim-öğretim amacıyla yurt dışında kalmaları gereken süre içerisinde öğrenimlerini tamamlayamamaları nedeniyle kadroları ile ilişkileri kesilenlerden veya ilişkisi kesilmeyip devam edenler ile başka bir kamu kurumuna naklen atananlardan,

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

KANUN

-3-

b) Eğitimin herhangi bir aşamasında, her ne sebeple olursa olsun Türkiye'ye çağrılmış olanlardan,

c) Lisansüstü eğitim-öğretim amacıyla yurt içindeki başka bir üniversitede kalmaları gereken süre içerisinde öğrenimlerini tamamlayamamaları nedeniyle kadroları ile ilişkileri kesilenlerden,

d) Eğitimlerinin herhangi bir aşamasında istifa etmiş olmaları nedeniyle kadrolarıyla ilişkileri kesilenler, sürelerinin bitiminde mecburi hizmetlerini tamamlamak üzere görevlerine başlamayıp çekilmiş sayılanlar ile görevlerine başlayıp da yükümlü bulundukları mecburi hizmetini bitirmeden görevlerinden ayrılanlardan,

e) Herhangi bir üniversitede görev yaparken yeniden atanmamak suretiyle üniversite ile ilişkisi kesilenlerden,

en az yüksek lisans (master) eğitimini başarıyla tamamlamış olanlar; bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç ay içerisinde Yükseköğretim Kuruluna müracaat etmeleri halinde, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 48 inci maddesinde belirtilen genel şartları taşımaları kaydıyla, Yükseköğretim Kurulunca atanmalarının uygun bulunması üzerine müracaat tarihinden itibaren üç ay içerisinde, (öncelikle daha önce kadrolarının bulunduğu kurumlar olmak üzere) Kurulun belirleyeceği yükseköğretim kurumlarındaki durumlarına uygun öğretim elemanı kadrolarından birine atanabilirler. Bunlardan durumları yukarıdaki (a), (b), (c), (d) ve (e) bentlerine uyanlar için kullanılmak üzere yılda bir defa yapılmasına ilişkin sınırlamaya tâbi olmaksızın 78 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 1 inci maddesi hükmü uyarınca Bakanlar Kurulu kararıyla ihtiyaca göre öğretim elemanları kadrolarında unvan ve derece değişiklikleri yapılabilir. Yükseköğretim Kurulunca atanması uygun görülmeyenler altmış gün içerisinde yargı yoluna başvurabilirler. Yükseköğretim Kuruluna başvurmayanlar ile Yükseköğretim Kurulunca atanması uygun görülmeyenlerden, yargı yoluna müracaat etmeyenler ve yargı kararı ile öğretim elemanı olarak atanmaları uygun görülmeyenler ise bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içerisinde Devlet Personel Başkanlığına müracaat ederler. Bunlar, personel ihtiyacı dikkate alınarak anılan Başkanlıkça belirlenecek kamu kurum ve kuruluşlarının boş memur kadrolarına sınav şartı aranmaksızın ve açıktan atamaya ilişkin sınırlamalara tâbi tutulmaksızın altı ay içinde atanırlar.

Ancak bunlardan yüksek lisans eğitimini başarıyla tamamlayamamış olanlar, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç ay içerisinde Devlet Personel Başkanlığına müracaat etmeleri halinde, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 48 inci maddesinde belirtilen genel şartları taşımaları kaydıyla müracaat tarihinden itibaren üç ay içerisinde, personel ihtiyacı dikkate alınarak anılan Başkanlıkça belirlenecek kamu kurum ve kuruluşlarının boş memur kadrolarına sınav şartı aranmaksızın ve açıktan atamaya ilişkin sınırlamalara tâbi tutulmaksızın atanırlar. Bunlardan halihazırda Devlet memuru statüsünde çalışanların ise çalıştıkları kurumlarda mecburi hizmetlerini yapmalarına müsaade edilir.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

KANUN

-4-

Bunlar, atandıkları kurumlarında, halihazırda kamu kurumlarında görev yapanlar ise bu kurumlarında yurt içinde veya yurt dışında görmüş oldukları öğrenim sürelerine ilişkin olarak genel hükümler çerçevesinde belirlenen mecburi hizmet yükümlülüklerini yerine getirirler ve ilgililer adına öğrenimleri nedeniyle çıkarılmış olan borç tutarlarının takibinden vazgeçilerek tahsilat işlemine son verilir. Bunların daha önce ödemiş oldukları tutarların bulunması halinde, bu meblağa isabet eden süreler ilgililerin mecburi hizmet sürelerinden indirilir. Ancak, üniversiteye veya başka bir kamu kurumuna dönmek istemeyenlerden mecburi hizmet karşılığı olarak, hizmetleri karşılığında aldıkları yurt içi maaşlar talep edilemez. Bu maaşlar haricinde eğitimleri için yapılan diğer ödemeler talep edilir.

Birinci fıkranın (a), (b) veya (c) bentlerinde sayılan durumların gerçekleşmesine rağmen, geçici 47 nci madde uyarınca öğrenim hakkı tanınanlardan ataması yapılmış olanlar ile kadrolarıyla ilişkileri kesilmeyenlerden haklarında borç takibi yapılanlar kadrolarında bırakılır; bunlar hakkında da yukarıdaki fıkra hükmü uygulanır. Bunların yükseköğretim kurumlarında çalışmış oldukları süreler mecburi hizmetlerinden indirilir.

Bu madde kapsamına girenlerden öğretim elemanı kadrosuna atananlardan tekrar mecburi hizmet yükümlülüğü öngörülen bir görevlendirme yapılmış veya yapılacakların, söz konusu görevlendirme çerçevesinde lisansüstü eğitim-öğretimlerini başarılı bir şekilde tamamlamış olmaları veya tamamlamaları halinde, bu görevde çalışmış oldukları süreler ilk görevlendirmeye ilişkin mecburi hizmetlerinden indirilir ve ikinci görevlendirmeye ilişkin mecburi hizmet yükümlülüğü devam eder; başarısız olmaları halinde ise bu görevlendirmeden kaynaklanan mecburi hizmet yükümlülük süreleri önceki mecburi hizmet yükümlülük sürelerine ilave edilir.

Yukarıda belirtilen hükümler çerçevesinde öğretim elemanı veya memur kadrolarına atandıktan sonra yükümlü bulundukları mecburi hizmeti bitirmeden görevlerinden ayrılan veya bir ceza sebebiyle görevine son verilenler ile bu madde kapsamına girdiği halde müracaat etmemeleri veya Devlet Memurları Kanununun 48 inci maddesinde belirtilen genel şartları taşımadıkları için atanamamaları nedeniyle mecburi hizmet yükümlülüğünü yerine getirmeyenlerin yükümlü tutulacakları tutar, imzaladıkları yüklenme senedi ile muteber imzalı müteselsil kefalet senedi hükümleri dikkate alınmaksızın ve ilgililere ödeme yapma sonucu doğurmaksızın, kendilerine döviz olarak yapılmış olan her türlü masraflar için;

a) Bunlardan 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun ek 34 üncü maddesinin yürürlüğe girdiği 5/8/1996 tarihinden sonra yüklenme senedi ile muteber imzalı müteselsil kefalet senedi alınanlar hakkında, anılan maddenin ikinci fıkrası hükümlerine göre bu Kanunun yayımı tarihinden önceki süreler için faiz uygulanmaksızın hesaplama yapılır.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

KANUN

-5-

b) 5/8/1996 tarihinden önce yüklenme senedi ile muteber imzalı müteselsil kefalet senedi alınanlar hakkında, ilgili adına fiilen ödemenin yapıldığı tarihteki T.C. Merkez Bankasıncı tespit ve ilân edilen efektif satış kuru üzerinden Türk Lirasına çevrilerek bulunacak tutar ile bu tutara sarf tarihinden bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar geçen süre için 1/1/2006 tarihinden geçerli olmak üzere tespit ve ilân edilen kanunî faiz işletilerek hesaplama yapılır. Ancak, bu hükümlere göre hesaplama yapılması sonucunda borçlunun aleyhine bir durum ortaya çıkması halinde (a) bendi hükümleri uygulanır.

Hesaplanan borç miktarı, ilgilinin durumu ve ödettirilecek meblağ dikkate alınarak azamî beş yıla kadar taksitlendirilebilir. Bunların daha önce ödemiş oldukları tutar ile mecburi hizmetlerinde değerlendirilen süreler isabet eden tutar, anılan madde uyarınca belirlenecek tutardan düşülür."

"GEÇİCİ MADDE 54- Bu Kanun uyarınca mecburi hizmet karşılığı yurt dışına gönderilenlerden, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce, borcunun tamamını ödemedi veya mecburi hizmetini tamamlamadan vefat edenlerin borç yükümlülükleri ortadan kalkar. Buna bağlı olarak, borçlunun kendisi, mirasçıları ve kefilleri hakkındaki her türlü borç yükümlülükleri ortadan kaldırılır ve her türlü borç takibi işlemlerine son verilir."

MADDE 3- 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

"GEÇİCİ MADDE 34- 78 inci maddeye göre yurt dışına gönderilenlerden, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce, eğitimin herhangi bir aşamasında istifa etmiş olmaları nedeniyle kadrolarıyla ilişkileri kesilenler, sürelerinin bitiminde mecburi hizmetlerini tamamlamak üzere görevlerine başlamayıp çekilmiş sayılanlar, görevlerine başlayıp da yükümlü bulundukları mecburi hizmetini bitirmeden görevlerinden ayrılanlar, mecburi hizmetle yükümlü bulundukları süre içerisinde memurluktan çıkarılmış olanlar ile yükümlü bulundukları mecburi hizmetini bitirmeden mecburi hizmetin devredilmesine imkân bulunmayan başka bir göreve geçmiş olanlardan haklarında borç takibi işlemi devam edenler, bu maddenin yürürlüğe girmesinden itibaren üç ay içerisinde başvurmaları halinde, kendilerine döviz olarak yapılmış olan her türlü masraflar için, imzaladıkları yüklenme senedi ile muteber imzalı müteselsil kefalet senedi hükümleri dikkate alınmaksızın ve ilgililere ödeme yapma sonucunu doğurmaksızın, kendilerine döviz olarak yapılmış olan her türlü masraflar için;

a) Bunlardan 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun ek 34 üncü maddesinin yürürlüğe girdiği 5/8/1996 tarihinden sonra yüklenme senedi ile muteber imzalı müteselsil kefalet senedi alınanlar hakkında, anılan maddenin ikinci fıkrası hükümlerine göre bu Kanunun yayımı tarihinden önceki süreler için faiz uygulanmaksızın hesaplama yapılır.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

KANUN

-6-

b) 5/8/1996 tarihinden önce yüklenme senedi ile muteber imzalı müteselsil kefalet senedi alınanlar hakkında, ilgili adına fiilen ödemenin yapıldığı tarihteki T.C. Merkez Bankasıncı tespit ve ilân edilen efektif satış kuru üzerinden Türk Lirasına çevrilerek bulunacak tutar ile bu tutara sarf tarihinden bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar geçen süre için 1/1/2006 tarihinden geçerli olmak üzere tespit ve ilân edilen kanunî faiz işletilerek hesaplama yapılır. Ancak, bu hükümlere göre hesaplama yapılması sonucunda borçlunun aleyhine bir durum ortaya çıkması halinde (a) bendi hükümleri uygulanır.

Hesaplanan borç miktarı, ilgilinin durumu ve ödettirilecek meblağ dikkate alınarak azamî beş yıla kadar taksitlendirilebilir. Bunların daha önce ödemiş oldukları tutar ile mecburi hizmetlerinde değerlendirilen sürelerle isabet eden tutar, anılan madde uyarınca belirlenecek tutardan düşülür.

Bu Kanun uyarınca mecburi hizmet karşılığı yurt dışına gönderilenlerden, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce, borcunun tamamını ödemedi veya mecburi hizmetini tamamlamadan vefat edenlerin borç yükümlülükleri ortadan kalkar. Buna bağlı olarak, borçlunun kendisi, mirasçıları ve kefilleri hakkında her türlü borç yükümlülükleri ortadan kaldırılır ve her türlü borç takibi işlemlerine son verilir."

MADDE 4- İlgili trafik sicilinde adlarına kayıt ve tescilli bulunan motorlu kara taşıtlarını; bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 31/12/2006 tarihine kadar ilgili yönetmelik hükümleri gereğince kayıt ve tescillerinin silinmesi ve hurdaya çıkarılması suretiyle il özel idarelerine bedelsiz olarak teslim eden gerçek ve tüzel kişilerden, bu Kanunun yayımlandığı tarih itibarıyla yük ve yolcu taşımacılığı dışında bilanço esasına göre defter tutmayı gerektiren başkaca ticarî veya meslekî faaliyetten dolayı mükellefiyeti bulunmayanların, hurdaya çıkarılan taşıta ilişkin olarak tahakkuk etmiş ve ödenmemiş olan motorlu taşıtlar vergisi ile bu vergiye ilişkin gecikme zammı, gecikme faizi ve vergi cezaları terkin edilir. İl özel idarelerinin, bu kapsamda teslim aldıkları hurda taşıtların satışından elde ettikleri kazançları ile bu faaliyetlerle ilgili olarak yapılan işlemler ve düzenlenen kâğıtlar her türlü vergi, resim ve harçtan müstesnadır.

Motorlu kara taşıtlarını noter satış senedi ile iktisap edip ilgili trafik tescil kuruluşunda adlarına kayıt ve tescil ettirmemiş olan ve bu Kanunun yayımlandığı tarih itibarıyla yük ve yolcu taşımacılığı dışında bilanço esasına göre defter tutmayı gerektiren başkaca ticarî veya meslekî faaliyetten dolayı mükellefiyeti bulunmayan gerçek ve tüzel kişiler, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 31/12/2006 tarihine kadar kayıt ve tescil işlemlerini tamamlayarak bu maddenin öngördüğü diğer şartları da yerine getirmeleri halinde bu madde hükmünden yararlanabilirler. Hurdaya çıkarılacak taşıt üzerine 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre tatbik edilmiş olan hacizler kaldırılır. Uygulamaya ilişkin usûl ve esaslar Maliye Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığınca belirlenir.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

KANUN

-7-

MADDE 5- 1/1/2004 tarihinden önce yapılan kadastro yenileme işlemleri dolayısıyla 492 sayılı Harçlar Kanununa göre harç tahakkuk ettirilmez. Tahakkuk ettirilmiş ancak tahsil edilememiş olan harçlar ile bunlara ilişkin vergi cezaları ve fer'i alacaklar terkin edilir. Tahsil edilmiş tutarlar, mükelleflerin bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde yazılı başvuruları üzerine red ve iade edilir. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usûl ve esaslar Maliye Bakanlığınca belirlenir.

MADDE 6- Mazbut vakıflara ait taşınmazların kiralınması dolayısıyla 1/1/2004 tarihinden önceki dönemlere ilişkin olarak yapılan kira ödemeleri üzerinden, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren gelir (stopaj) vergisi tarhiyatı yapılmaz. Bu dönemlere ilişkin olarak beyan üzerine veya ikmalen ya da re'sen tarh ve tahakkuk ettirilen ve bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla tahsil edilmemiş olan vergiler ile bu vergilere uygulanan vergi cezaları, gecikme faizleri, gecikme zamları terkin edilir. Bu konuda açılmış olan davalar sürdürülmez; tahsil edilmiş tutarlar, mükelleflerin bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde yazılı başvuruları üzerine red ve iade edilir. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usûl ve esaslar Maliye Bakanlığınca belirlenir.

MADDE 7- Kamu hizmetlerini veya personelini desteklemek üzere kurulmuş olup, 22/1/2004 tarihli ve 5072 sayılı Dernek ve Vakıfların Kamu Kurum ve Kuruluşları ile İlişkilerine Dair Kanun uyarınca bu faaliyetlerine son vermesi gereken dernek ve vakıfların, Maliye Bakanlığına bağlı vergi dairelerince 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun kapsamında takip ve tahsil işlemleri yürütülen borçlarından; bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önceki dönemlere ait olanlar ile vade tarihi bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce bulunanlardan, dernek veya vakfın mal varlığından tahsil edilemeyen veya edilemeyeceği anlaşılan kısmı terkin edilir.

Bu hüküm, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önceki dönemlere ilişkin olarak söz konusu dernek ve vakıflar adına tarh ve tahakkuk ettirilecek olan amme alacakları ile bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla ödeme süresi geçmemiş olan amme alacakları için de uygulanır.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usûl ve esaslar Maliye Bakanlığınca belirlenir.

MADDE 8- 1/7/1964 tarihli ve 488 sayılı Damga Vergisi Kanununa ekli (2) sayılı tablonun "IV- Ticari ve medeni işlerle ilgili kâğıtlar" başlıklı bölümünün (34) numaralı fıkrasının sonuna "ile Gelir Vergisi Kanununun 23 üncü maddesinde belirtilen ücretlere ilişkin kâğıtlar." ibaresi eklenmiştir.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

KANUN

-8-

MADDE 9- 7/3/1954 tarihli ve 6326 sayılı Petrol Kanununun 116 ncı maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince yapılan transferler nedeniyle, 1995, 1996 ve 1997 Malî Yılları Bütçe Kanunlarında yer alan “6326 Sayılı Petrol Kanunu Gereğince Ödenecek Kur Farkları” ve “Petrol Arama ve Petrolle İlgili Faaliyetleri Düzenleme Fonuna Ait Hizmetler” harcama kalemlerinden 1995, 1996 ve 1997 yıllarında yapılan kur farkı ödemeleri, ilgililer adına kişilerden alacaklar hesabına alınarak fer’ileriyle birlikte terkin edilir.

MADDE 10- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 11- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Başkan
Sadık YAKUT

Kâtip Üye
Yaşar TÜZÜN

Kâtip Üye
Ahmet Gökhan SARIÇAM